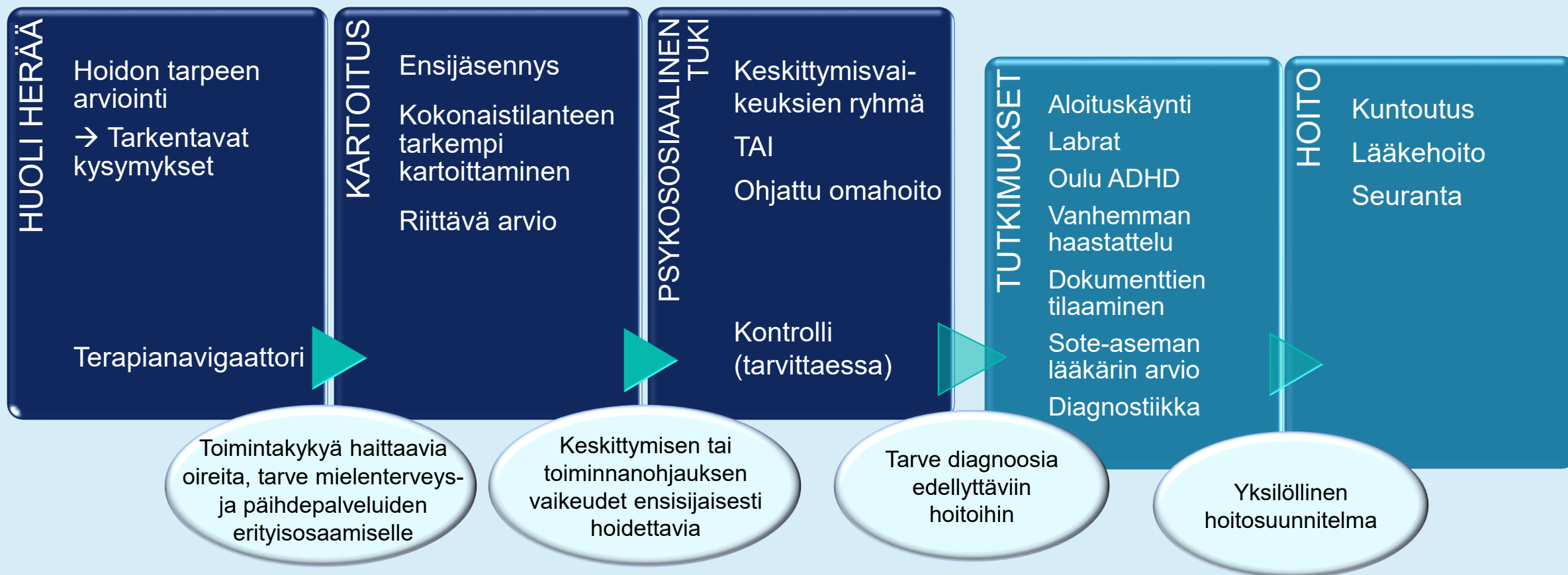

Aikuisten keskittymisvaikeuksien hoitopolku Pirhassa

Perusperiaatteet

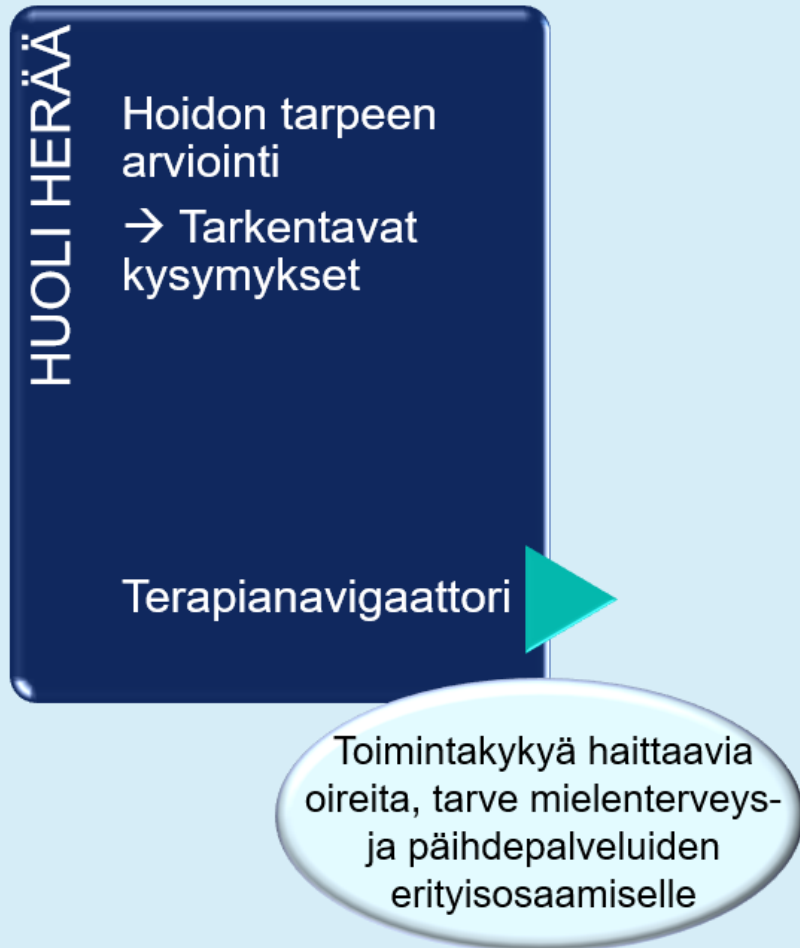
- ✓ Psykososiaalista tukea tarjotaan jo ennen mahdollisten tutkimusten aloittamista. Tähän ei tarvita diagnoosia!
- ✓ **Tarkoituksenmukaisuus** → Tutkimuksia ei lähdetä tekemään toiveen tai halun perusteella, tutkimuksiin edetään vain tietyin kriteerein, kun potilaalla on tarve diagnoosia edellyttäviin hoitoihin.
- ✓ **Kokonaisvaltaisuus** → Selvitetään ja arvioidaan kokonaistilannetta sekä mahdollisia muita syitä oireille.
- ✓ **Oikea-aikaisuus** → Muut mielenterveys- ja päihdehäiriöt, somaattiset oireet sekä elintapoihin ja elämäntilanteeseen liittyvät asiat tulisi olla tasapainossa, jotta diagnostiikka on luotettavaa.

Sote-aseman lääkärin sekä psykiatrin konsultaatiotuki

Tarvittaessa lähete erikoissairaanhoidon

Huoli herää (HTA:ssa tai ammattilaisen vastaanotolla)

- Potilas ottaa itse yhteyttä tai huoli herää ammattilaisella
- Tilannetta arvioidaan tarkentavien kysymysten avulla:
 - ☐ Miksi potilas on nyt lähtenyt liikkeelle ja toivoo selvityksiä?
 - ☐ Onko tutkittu jo aiemmin?
 - ☐ Milloin oireet ovat alkaneet?
 - ☐ Miten oireet ilmenevät ja millaista haittaa niistä on?
 - ☐ Elämäntilanne ja elintavat?
- Toimitaan kuten muissakin miepä-asioissa sovitun työnjaon mukaan:
 - Lievissä oireissa/ei vakavaa haittaa: omahoitoon ohjaus tai selvittely/tuki vop:ssa
 - Jos vop:ssa tehtävät selvittelyt tai tuki ei riitä: ohjaus Miepään

Kartoitus

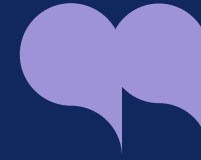
- Miepän tehtävä on varmistaa, että tilanne on riittävästi arvioitu ennen eteenpäin ohjaamista.
- Mikäli kartoitusta ei ole tehty aikaisemmin, se tehdään Miepässä.
- Kartoituksessa kerättäviä ja riittävään arvioon tarvittavia tietoja:
 - Elämäntilanne ja elintavat
 - Mielenterveys- ja päihde
 - Toimintakyky, oireiden haittaavuus

Keskittymisen tai toiminnanohjauksen vaikeudet ensisijaisesti hoidettavia

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

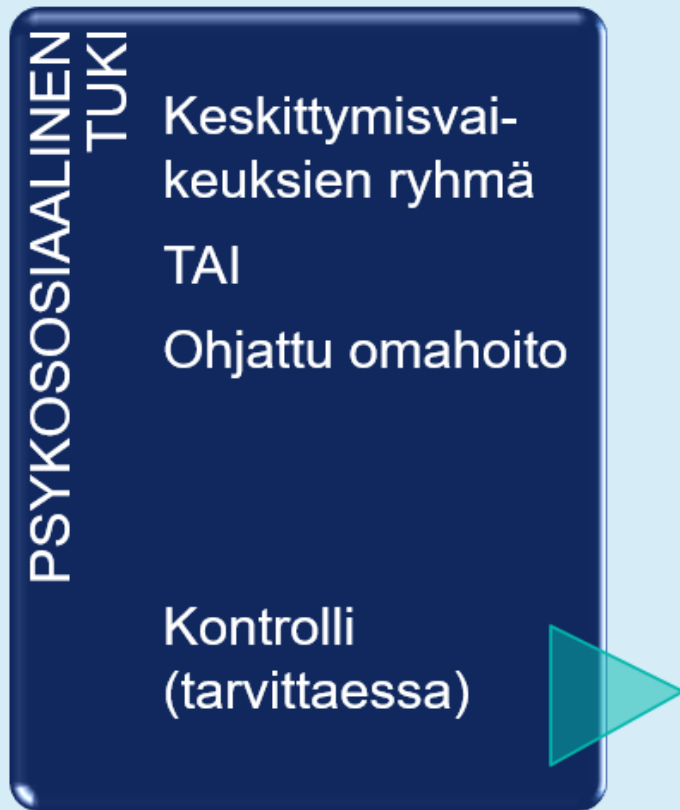

Ohjataan psykososiaalisen tuen pariin, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- ✓ elämää haittaavia toimintakyvyn puutteita ajankohtaisesti sekä pitkäaikaisesti
- ✓ keskittymisen tai toiminnanohjauksen vaikeudet ensisijaisesti hoidettava asia
- ✓ motivaatiota työskennellä oman voinnin parantamiseksi

Psykososiaalinen tuki

- **Tavoite:**

- Tarjotaan tukea toimintamallien muuttamiseen, jotta keskittymisen ja toiminnanohjauksen vaikeudet arjessa vähenisivät ja toimintakyky paranisi
- Autetaan löytämään omia voimavaroja ja kannustetaan ottamaan aktiivisesti vastuuta omasta hyvinvoinnista

- Tuki toteutetaan ensisijaisesti ryhmämuotoisena, vaihtoehtona keskittymisvaikeuksien ohjattu omahoito
- Jos potilas kokee tarvetta, järjestetään soittokontrolli n. 1kk psykososiaalisen hoidon päättymisen jälkeen
- Tutkimuksiin edetään, jos kriteerit täyttyvät (seuraava dia)

Kriteerit tutkimusten aloittamiselle

- ✓ Haitat ovat edelleen merkittäviä useammalla elämäalueella (psykososiaalinen hoito ei riitä)
- ✓ Selkeät perusteet tutkimuksille → lääkityksen tai kuntoutuksen tarve
- ✓ Oireet alkaneet lapsuudessa
- ✓ Oireita esiintyy useassa eri tilanteessa ja ympäristössä (koti, opiskelu, työ, harrastukset) sekä eri ihmisten seurassa
- ✓ Ei muuta ensisijaista hoidettavaa (samankaltaisia oireita aiheuttavat mielenterveys- tai päihdehäiriöt)

Haitta-asteen arviointi

Aikuisiässä vakava haitta useammalla kuin yhdellä elämän osa-alueella

- Työ- tai opiskelukyky on vakavasti uhattuna tai työllistyminen/opiskelu ei ole onnistunut
- Havaitut haasteet vanhemmuudessa
- Impulsiivisuuden aiheuttama huomattava riski
- Toimintakyvyn haasteista johtuvat vakavat puutteet elämönhallinnassa
- Sosiaaliset suhteet

Tutkimukset

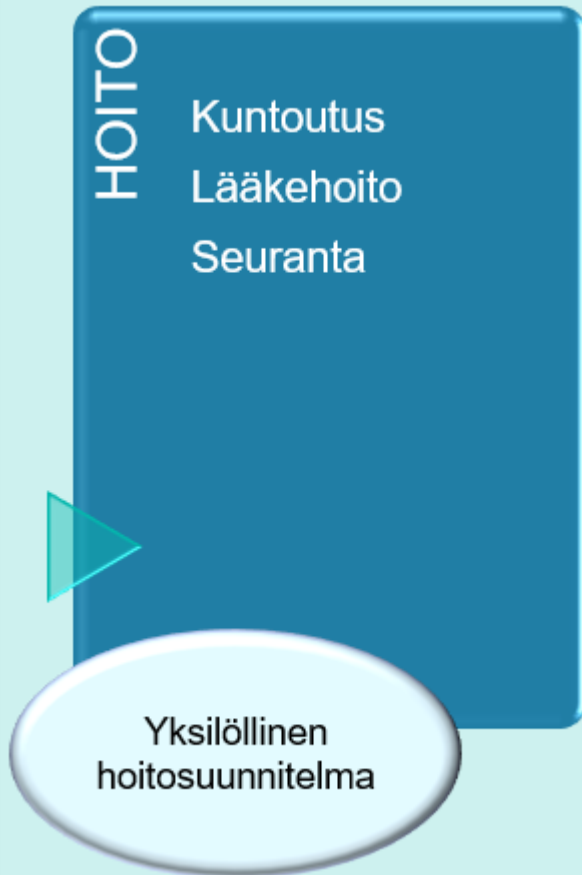
Sote-aseman lääkärin arvio

- Lääkäri osallistuu potilaan kokonaistilanteen arviointiin **yhdessä** miepä-ammattilaisen kanssa
- Lääkäri vetää yhteen kerätyn tiedon (labrat, erotusdiagnostiikka, haitta-asteen arviointi, tarvittaessa kardiovaskulaaristatus)
- Jos ADHD todennäköinen, tehdään konsultaatio Miepä psykiatreille BeePron kautta.
- Jos psykiatrin konsultaatiossa todetaan lähete esh:on tarpeelliseksi, konsultaation tehnyt yleislääkäri tekee lähetteen

Diagnostiikka

- Potilas kutsutaan tarvittaessa konsultoivan psykiatrin (etä)vastaanotolle, jossa psykiatri asettaa mahdollisen diagnoosin sekä tekee hoitosuunnitelman.
- Diagnoosi voidaan joko tehdä konsultoitvien psykiatrien tuella perustasolla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa.
- Lisäksi:
 - Hoitosuunnitelman laatiminen ja sitä koskeva ohjeistus
 - Kuntoutuksen ja lääkehoidon tarve arvioidaan tapauskohtaisesti
 - Tarpeen mukaan laaditaan B-lausunto lääkkeiden peruskorvattavuutta tai kuntoutuksen hakemista varten

Hoito yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaan

- Tavoitteena lievittää ADHD-oireiden aiheuttamaa haittaa ja parantaa toimintakykyä
- Komorbiditeettien hoito tarpeen mukaisesti
- Lääkkeen aloituksen yhteydessä psykiatri kirjaa suunnitelmaan tarkat ohjeet annoksen titraamisesta, muutoksista ja jatkosta
- Lääkehoidosta vastaa sote-aseman lääkäri, seurannan toteuttaa Miepän tai vastaanottopalveluiden sairaanhoitaja
 - Tarkistetaan kokonaistilanne, lääkeväste ja haittavaikutukset sekä arvioidaan tarve lääkityksen jatkamiselle
 - Hoidonseurantalomakkeen hyödyntäminen